

วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

THE EMOTIONAL QUOTIENT OF FEMALE ADMINISTRATORS AFFECTING TEACHERS'
JOB PERFORMANCE ACCORDING TO TEACHER PROFESSIONAL STANDARDS IN BASIC
EDUCATION SCHOOLS

พิชชาพร อุ่นศิริ¹
มัทนา วัฒนอมศักดิ์²

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างคือ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 และเขต 9 ที่มีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสตรี จำนวน 19 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน รวมทั้งสิ้น 228 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรี ตามแนวความคิดของ บาร์ออน (Bar-on) และ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐาน วิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ.2548 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ (f) ร้อยละ (%) ค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
2. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
3. วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Abstract

The purposes of this research were to know 1) the emotional quotient of female administrators in basic education schools, 2) teacher's job performance according to teacher professional standards in basic education schools, and 3) the emotional quotient of female administrators affecting teacher's job performance according to teacher professional standards in basic education schools. The samples were 19 basic education schools with female administrators in the Secondary Educational Service Area Offices 8 and 9. The respondents were school principals, vice principal or person in charge, heads of academic strands, and teachers, with the total of 228. The research instrument was a questionnaire regarding the emotional quotient of female administrators, based on Bar-On and teachers' job performance according to teacher professional standards by Teachers Council of Thailand Regulation on Professional Standards and Ethic B.E. 2548. The statistics used to analyze the data were frequency (f), percentage (%), arithmetic mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.) and stepwise multiple regression analysis.

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

The findings revealed the following:

1. The emotional quotient of female administrators in the basic education schools, in general and individually, was in a high level.
2. The teachers' job performance in the Basic Education schools, according to teacher professional standards in basic education schools, in general and individually, was in a high level.
3. The emotional quotient of female administrators affected teachers' job performance according to teacher professional standards in the Basic Education schools at .01 level of significance.

บทนำ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553:100) ได้รายงานการวิจัยเรื่องภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10 – 20 ปี จากผลการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ประสพปัญหาในการจัดการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการของผู้บริหาร ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่พึงพอใจของบุคลากรในสถานศึกษา รวมทั้งครูขาดประสิทธิภาพในการทำงานเนื่องจากขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ และมีการะหน้าที่ความรับผิดชอบสูง โรงเรียนยังมีปัญหาต่าง ๆ หลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากรงบประมาณ ด้านการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน ผู้บริหารโรงเรียนนับว่ามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะทำให้บุคลากรทุกฝ่าย ได้แสดงถึงความรู้ ความสามารถของตนเองเพื่อทำงานตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างเต็มความสามารถ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารชายหรือหญิง จะต้องเป็นทั้งนักบริหาร ผู้นำ และผู้ดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนควบคู่กันไปด้วย ซึ่งผู้บริหารที่ดีจะต้องประกอบด้วยความรู้ ทักษะ และลักษณะนิสัยของการเป็นผู้บริหาร หนังสือพิมพ์เคลนิวิสต์ (2554 : 11) ได้นำเสนอบทความเรื่องเส้นทางสู่ความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษาดาววิฑูฑ พบว่า ถึงแม้จะมีสตรีเข้ารับราชการจำนวนมาก แต่ข้าราชการระดับ 9-11 ก็ยังเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยผู้บริหารระดับ 11 มีเพศหญิงเพียงร้อยละ 12.12 ขณะที่ครูเพศหญิงสมัครสอบ จึงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนเพียงร้อยละ 1.09 ส่วนครูเพศชายสมัคร ร้อยละ 7.45 แต่ผู้บริหารหญิงกลับได้รับรางวัลดีเด่นมากกว่าผู้บริหารชาย และที่สำคัญในปัจจุบันผู้บริหารสตรีในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีน้อยกว่าผู้บริหารชาย เมื่อพิจารณาในส่วนผู้บริหารสตรีโดยเฉพาะ พบว่า การบริหารมีขีดจำกัดในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านความแข็งแรงของร่างกาย การควบคุมทางอารมณ์ ปัญหาด้านครอบครัว และผู้บริหารสตรีมักมีจุดอ่อน ที่ความกลัวถูกทำร้ายร่างกาย เนื่องจากการบริหารงานที่ขัดผลประโยชน์กับผู้ร่วมงาน แนวทางที่จะทำให้ผู้บริหารหญิงประสบความสำเร็จ

ในชีวิตคือ การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ในการบริหารงาน ภาวะผู้นำ การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา ความสุขุมเยือกเย็น มีสติในการควบคุมอารมณ์ต่าง ๆ ยินดีรับฟังเหตุผลของบุคลากรในโรงเรียน รวมทั้งเป็นผู้ถ่ายทอดนโยบายจากต้นสังกัดได้เป็นอย่างดี สืบเนื่องจากเรื่องที่ถูกกล่าวมาข้างต้นพบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2548 – 2553 เกิดกรณีครูร้องเรียนไปยังหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนมัธยมศึกษาเรื่องผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนไม่เหมาะสมทั้งในการปฏิบัติงานของตนและส่วนที่ทำให้บุคลากร อื่น ๆ เสียหาย อาทิเช่น การใช้วาจาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่เหมาะสม การเสนอและเอื้อผลประโยชน์ ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาใกล้ชิด เป็นต้น จากผลการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและปัญหาในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูดังกล่าว ล้วนมีสาเหตุมาจากการบริหารจัดการ ของผู้บริหารสถานศึกษา แสดงให้เห็นว่าวิสัยทัศน์ ประสพการณ์ทำงาน และวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้นผู้บริหารสตรีต้องสามารถควบคุมตนเอง อดทน อดกลั้น ต่อปัญหาต่าง ๆ รู้จักสร้างแรงจูงใจให้กับตนเองและครูในสถานศึกษา สามารถเข้าถึงความรู้สึกของครูให้ได้ เพื่อการบริหารงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลให้ครูทุ่มเทแรงกายแรงใจในการพัฒนาการศึกษาและองค์กรให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งปัญหาดังกล่าวล้วนเกี่ยวข้องกับวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสิ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทราบวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบวุฒิภาวะทางอารมณ์ผู้บริหารสตรีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อทราบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เพื่อทราบพฤติกรรมทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีที่ส่งผลกระทบต่อปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีการศึกษา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาพฤติกรรมทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีที่ส่งผลกระทบต่อปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยตัวแปรต้นที่ศึกษาคือพฤติกรรมทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวคิดของบาร์ออน (Bar-on, 1997:2) ซึ่งระบอบองค์ประกอบไว้ 5 ด้าน และตัวแปรตามที่ศึกษาคือ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ.2548 (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2544 : 30-57) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนโดยตรงของครู จำนวน 7 มาตรฐาน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัญหาที่จะทำการวิจัยเป็นการศึกษาสภาพปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ พร้อมทั้งรวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากตำรา เอกสาร ข้อมูลสถิติ กฎ ระเบียบ ปัญหาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนผลงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ข้อมูลสนับสนุนการวิจัยขอคำแนะนำและความเห็นชอบในการจัดโครงการงานวิจัยจากอาจารย์ ปรึกษา รับข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้สมบูรณ์และนำเสนอภาควิชาเพื่อขออนุมัติโครงการวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือ พัฒนาคูณภาพของเครื่องมือ แล้วนำไปเก็บข้อมูลจากแหล่งที่เป็นตัวอย่างในงานวิจัย โดยส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์พร้อมกับ แจ้งกำหนดการการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในแผนงาน แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ มาทดสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำรายงานผลการวิจัยนำเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขและจัดทำรายงานการวิจัยฉบับร่างนำเสนอคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 และเขต 9 ที่มีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสตรี กำหนดขนาดตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 19 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 12 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนรองผู้อำนวยการ 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 4 คน และครูผู้สอน 6 คน รวมทั้งสิ้น 228 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง
2. ตัวแปรต้น เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวคิดของบาร์ออน (Bar-on) ได้จำแนกไว้ 5 ด้าน ประกอบด้วย ความสามารถภายในตนเอง (x_1) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (x_2) ความสามารถในการปรับตัว (x_3) การจัดการกับความเครียด (x_4) และสภาวะอารมณ์ทั่วไป (x_5)
3. ตัวแปรตาม ได้แก่ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามข้อบังคับ คุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2548 ใน 7 มาตรฐาน ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยตรงของครู ดังนี้คือ ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ (Y_1) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน (Y_2) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ (Y_3) พัฒนาแผนการเรียนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง (Y_4) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (Y_5) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน (Y_6) สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ (Y_7)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน รายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดไว้ให้ (forced choice)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวคิดของบาร์ออน (Bar-on)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2548

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลเพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2. สร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาเสนออาจารย์ที่ปรึกษารวบรวม เพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุง และนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) เพื่อปรับแก้ไขสำนวนในแบบสอบถามและข้อบกพร่อง เพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของเนื้อหาโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence)

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 โรงเรียนๆ ละ 12 คน รวมทั้งสิ้น 36 คน มาคำนวณหา ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) = 0.9796

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ความถี่ (f) และร้อยละ (%)

การวิเคราะห์วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้มัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายตามแนวคิดของเบสต์ (Best, 1970:113) การวิเคราะห์วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรี ที่ส่งผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 54.82 เป็นเพศชาย จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 45.18 มีอายุ 41 - 50 ปี มากที่สุด จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 28.94 และมีอายุต่ำกว่า 30 ปี น้อยที่สุด จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 21.05 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 70.61 และรองลงมาจากการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 28.51 มีประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งมากกว่า 20 ปีมากที่สุด จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 36.40 ส่วนประสบการณ์ทำงานในตำแหน่ง 11 - 15 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด 18 คน คิดเป็นร้อยละ 7.90

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.79) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารสตรีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับวุฒิภาวะทางอารมณ์อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สภาวะอารมณ์ทั่วไป ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.79) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.83) ความสามารถในการปรับตัว ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.79) ความสามารถภายในตนเอง ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.79) และการจัดการกับความเครียด ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.86) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ด้านการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.62) ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.65) ด้านการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.69) ด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.66) ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.71)

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.68) และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.73) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์จุดวิกฤตทางอารมณ์ของผู้บริหารสตริตที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า จุดวิกฤตทางอารมณ์ผู้บริหารสตริตของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (X_1) กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y_{tot}) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.370 เป็นค่าสหสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างจุดวิกฤตทางอารมณ์ผู้บริหารสตริตของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่ามากที่สุดคือ ด้านสภาวะอารมณ์ทั่วไป (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.399 รองลงมาคือ ความสามารถภายในตนเอง (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.332 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.325 ความสามารถในการปรับตัว (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.317 และสุดท้ายคือ การจัดการ กับความเครียด (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.314 ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าสมการดังนี้คือ

1. จุดวิกฤตทางอารมณ์ของผู้บริหารสตริต (X_{tot}) สามารถทำนายการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y_{tot}) ได้ร้อยละ 13.7 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R^2) เท่ากับ 0.133 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard error) เท่ากับ 0.461 แสดงว่า จุดวิกฤตทางอารมณ์ของผู้บริหารสตริต (X_{tot}) ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ด้านสภาวะอารมณ์ทั่วไป (X_5) สามารถทำนายการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y_{tot}) ได้ร้อยละ 18.90 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R^2) เท่ากับ 0.186 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard error) เท่ากับ 0.484 แสดงว่า สภาวะอารมณ์ทั่วไป (X_5) ส่งผลต่อการแสวงหาความรู้ ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และสื่อต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเอง (Y_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ด้านสภาวะอารมณ์ทั่วไป (X_5) สามารถทำนาย

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y_{tot}) ได้ร้อยละ 8.60 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R^2) เท่ากับ 0.082 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard error) เท่ากับ 0.537 แสดงว่า สภาวะอารมณ์ทั่วไป (X_5) ส่งผลต่อการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้เรียน (Y_2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ด้านสภาวะอารมณ์ทั่วไป (X_5) สามารถทำนายการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y_{tot}) ได้ร้อยละ 11.4 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R^2) เท่ากับ 0.110 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard error) เท่ากับ 0.506 แสดงว่า สภาวะอารมณ์ทั่วไป (X_5) ส่งผลต่อการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ (Y_3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ด้านสภาวะอารมณ์ทั่วไป (X_5) สามารถทำนายการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y_{tot}) ได้ร้อยละ 7.9 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R^2) เท่ากับ 0.075 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard error) เท่ากับ 0.576 แสดงว่า สภาวะอารมณ์ทั่วไป (X_5) ส่งผลต่อการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง (Y_4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ด้านสภาวะอารมณ์ทั่วไป (X_5) สามารถทำนายการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y_{tot}) ได้ร้อยละ 12.6 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R^2) เท่ากับ 0.122 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard error) เท่ากับ 0.567 แสดงว่า สภาวะอารมณ์ทั่วไป (X_5) ส่งผลต่อการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (Y_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. ด้านสภาวะอารมณ์ทั่วไป (X_5) สามารถทำนายการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y_{tot}) ได้ร้อยละ 11.5 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R^2) เท่ากับ 0.111 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard error) เท่ากับ 0.571 แสดงว่า สภาวะอารมณ์ทั่วไป (X_5) ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน (Y_6) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

8. ด้านสภาวะอารมณ์ทั่วไป (X_5) และความ

สามารถภายในตนเอง (X_1) สามารถทำนายการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y) ได้ร้อยละ 16.0 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R^2) เท่ากับ 0.153 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard error) เท่ากับ 0.528 แสดงว่า สภาวะอารมณ์ทั่วไป (X_5) และความสามารถภายในตนเอง (X_1) ส่งผลต่อ ด้านการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ (Y_7) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

และมีตัวแปรวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรี (X) ที่ยังไม่ได้รับเลือกเข้าสมการอีก 3 ด้าน คือ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_2) ความสามารถในการปรับตัว (X_3) และการจัดการกับความเครียด (X_4) ซึ่งมีความสัมพันธ์ในการสนับสนุนการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านอื่น ๆ จึงมีผลทำให้ไม่มีความสามารถในการทำนาย แต่จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับตัวแปรวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรี ดังกล่าวทั้ง 3 ด้านด้วย

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเบื้องต้น ผู้วิจัยได้นำไปสู่การอภิปรายผล ดังนี้

1. วุฒิภาวะทางอารมณ์ผู้บริหารสตรีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสตรีรู้ และเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง และผู้อื่น สามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดจากความเครียด ภาวะกดดัน และความรุนแรงทางอารมณ์ได้อย่างสร้างสรรค์ สามารถรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างมีสติ มีการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น มีวิจรรย์ญาณในการแก้ไขปัญหาและปรับพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม สร้างความสุขและสนุกสนานให้เกิดกับตนเองและผู้อื่น สามารถนำพาคำคิดและการกระทำ ของตนเองในการทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม สอดคล้องกับผลการวิจัยของโจนส์ (Jones, 2000: 441-4) ได้ศึกษาองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ของนางอีลีเนออร์ รูสเวลท์ (Eleanor Roosevelt) ภรรยาอดีตประธานาธิบดีรูสเวลท์ (Roosevelt) แห่งประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษา พบว่า ความสำเร็จ ของนางอีลีเนออร์ รูสเวลท์ (Eleanor Roosevelt) เกี่ยวกับการใช้ภาวะผู้นำนั้นเป็นเพราะเธอใช้ความฉลาด ทางอารมณ์ (emotional quotient) นำมาประยุกต์ใช้ในแบบภาวะผู้นำของเธอด้วย และนอกจากนี้ผู้บริหารสตรี ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีคุณวุฒิและ

วิวุฒิสูงกว่าผู้ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาด้านหลักการบริหาร ภาวะผู้นำ และด้านสัมพันธภาพ ตลอดจนพัฒนาจิตใจ ทำให้สามารถพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ของตนให้อยู่ในระดับมากได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของกฤษณา ศรีสว่าง (2547:103) ทำการวิจัยเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของผู้อำนวยการสถานศึกษา จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่าความฉลาดทางอารมณ์ของผู้อำนวยการสถานศึกษา จังหวัดราชบุรีโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนส่วนใหญ่ต้องผ่านการสอบคัดเลือกจากครู หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ให้เลื่อนขึ้นดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2545:บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับประชาชนไทยอายุ 12 - 60 ปี โดยใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ที่พัฒนาแล้วจำนวน 52 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า ผู้มีตำแหน่งบริหารมีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ในภาพรวมและรายด้านสูงกว่าระดับผู้ปฏิบัติงาน

เมื่อแยกพิจารณาวุฒิภาวะทางอารมณ์ผู้บริหารสตรีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสตรีในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความตระหนักถึงความสำคัญของวุฒิภาวะทางอารมณ์ต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยเฉพาะด้านความสามารถในการจัดการตัวเอง ทั้งความคิด ความรู้สึก อารมณ์ และพฤติกรรม รู้จักการควบคุมอารมณ์ รับผิดชอบต่อความรู้สึกของตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น สอดคล้องกับผลการวิจัยของกฤษณ์ธิปไตย ใจปลั่ง (2544:บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ ของผู้บริหารรวมทุกด้าน อยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการตระหนักรู้และการบริหารจัดการอารมณ์ของตนเอง การสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง การหยั่งรู้อารมณ์และความรู้สึกต่อผู้อื่น และทักษะทางสังคม อยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับผลการวิจัยของมิน ประจวบวัน (2549: 113-114) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องวุฒิภาวะ ทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่องานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่องานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร

สถานศึกษามีความตระหนักถึงความรู้สึกของผู้อื่นเป็นอย่างดี สามารถบริหารหรือจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้ ทำให้การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นประสบความสำเร็จ

2. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและแยกพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ได้ออกข้อบังคับที่เรียกว่า “ข้อบังคับของคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548” เพื่อให้เกิดความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ ทั้งความชำนาญเฉพาะด้านและความชำนาญตามระดับคุณภาพของมาตรฐานการปฏิบัติงาน หรืออย่างน้อยจะต้องมีการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนดว่ามีความรู้ความสามารถ และความชำนาญเพียงพอที่จะดำรงสถานภาพของการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพต่อไปได้ จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของบราวน์และมาคาแทนเกย์ (Brown and Macatangay, 2002:Abstract) ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาครูมืออาชีพให้ได้รับการยอมรับโดยใช้แบบสอบถามครูผู้สอนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาวิชาชีพครูของสมาคมตะวันตกเฉียงเหนือเพื่อการศึกษา ประสิทธิภาพของโรงเรียนในเมือง ผลการศึกษาพบว่าครูที่เข้าร่วมโครงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาให้เป็นครูมืออาชีพ ทั้งในระดับของบุคคลและระดับของโรงเรียน รวมทั้งวัฒนธรรมการเรียนรู้ของครูถูกพัฒนาตามสภาพแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ในการวางแผนและประเมินผล เพื่อปรับปรุงพัฒนา และการสร้างประสิทธิภาพของโรงเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของณัฐตะวัน ลิ้มประสงค์ (2546:บทคัดย่อ) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตในการสอนของครูที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา ผลการศึกษาวิจัยพบว่า 1) คุณภาพชีวิตในการสอนของครูโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู อยู่ในระดับสูง 2) คุณภาพในการสอนของครูโรงเรียนเอกชน ด้านโอกาสความก้าวหน้าของบุคลากรส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยภาพรวมและทุกรายด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านเทคนิควิธี และด้านคุณลักษณะคุณภาพชีวิต ในการสอนด้านความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน และลักษณะของงานที่เป็นงานประจำ ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูโดยภาพรวมและ อีกสองรายด้าน ได้แก่

ด้านเทคนิควิธี และด้านคุณลักษณะ

3. วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสตรีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีวุฒิภาวะทางอารมณ์อยู่ในระดับมากนั้น ทำให้สามารถเข้าใจความรู้สึกของตนเองและ ผู้อื่นมีการแสดงอารมณ์อย่างสร้างสรรค์ รู้จักสร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น รับรู้และเข้าใจปัญหาของหน่วยงานยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานมุ่งมั่นไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค กล้าตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะหน้า มองโลกในแง่ดี และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ครูและบุคลากรมีขวัญกำลังใจในการทำงาน ส่งผลให้ผู้บริหารสตรีปฏิบัติกิจกรรมใดก็สามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายขององค์กรได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของธนาพร มาสกุล (2547:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของผู้อำนวยการสถานศึกษากับการแก้ปัญหาความขัดแย้งในการปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชา ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ด้านองค์ประกอบความรู้จักอารมณ์ตนเอง ความสามารถสร้างแรงจูงใจที่ดีให้แก่ตนเอง ความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นได้ ความสามารถในการจัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่นในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของดุษฎีวรรณ แก้วกิตติคุณ (2549:74) ทำการวิจัยเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ ของผู้บริหารในสถานศึกษาเอกชน อำเภอบ้านโป่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารในสถานศึกษาเอกชน อำเภอบ้านโป่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องจากแรงจูงใจส่วนใหญ่ของมนุษย์เกิดจากการคิดและความเชื่อในความสามารถของคนที่จะมีบทบาทสำคัญในการคิดที่เป็นพื้นฐานของแรงจูงใจ บุคคลที่รับรู้ความสามารถ ของตนเองและตั้งเป้าหมายไว้สูงจะปฏิบัติงานได้ดีกว่าคนที่สงสัยในความสามารถของตนเอง เพราะบุคคลจะเกิดความมั่นใจในความสามารถของตนเองได้ต้องผ่านกระบวนการรับรู้ความสามารถของตน และมีแรงบันดาลใจ ที่จะกระทำเพื่อให้บรรลุผลตามที่กำหนดได้

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์และแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสตรีมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ความสามารถภายในตนเอง ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความสามารถในการปรับตัว การจัดการกับความเครียด และสภาวะอารมณ์ทั่วไป อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสตรีมีการบริหารจัดการกับวุฒิภาวะทางอารมณ์ของตนได้เป็นอย่างดีควรรักษาและนำไปปรับปรุงพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ของตนเองให้สูงยิ่งขึ้นไป เพื่อสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำงานร่วมกันของบุคลากร และการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

2. จากผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติ ได้เกิดผลจริง พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวร ที่เกิดแก่ผู้เรียน และสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ อยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูมุ่งมั่นพัฒนาตนเองและผู้เรียนอยู่เสมอ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ที่ถาวรให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ผลผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนคุณภาพ และส่งเสริมพัฒนาการด้านการแสวงหาความรู้ของผู้เรียน รวมทั้ง เป็นเครื่องมือของครูในการกระตุ้นความสนใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามนัดต้องการของผู้เรียนแต่ละคนได้เป็นอย่างดี ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายการศึกษาชาติเป็นผู้ “เก่ง ดี มีความสุข” ผู้บริหารสตรีควรกำหนดนโยบาย และหามาตรการส่งเสริมสนับสนุนครูในการพัฒนาตนเองและพัฒนางานอย่างยั่งยืนตามเจตนารมณ์การจัดการศึกษาของชาติสืบไป

3. จากผลการวิจัย พบว่า วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แสดงให้เห็นว่าวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีทุกด้านมีความสำคัญ ต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะด้านการจัดการกับความเครียด ควรตระหนักและให้ความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากหากผู้บริหารสตรีที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ด้านการจัดการ กับความเครียดได้เป็นอย่างดีจะช่วย

ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาและบุคคลทั่วไปให้การยอมรับนับถือ และเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในการทำงานร่วมกันของบุคลากรในองค์กร ลดปัญหาความขัดแย้งเพื่อการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบวุฒิภาวะทางอารมณ์ระหว่างผู้บริหารสตรีกับผู้บริหารชายของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาและปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานระหว่างผู้บริหารและครูในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

2. ควรมีการศึกษาวิจัยคุณลักษณะของผู้บริหารด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหาร ควรมีความเป็นปรนัยหรือเป็นข้อคำถามเชิงบวกและเชิงลบในฉบับเดียวกัน หรือเก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมืออื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- ดุษฎีวรรณ แก้วกิตติคุณ. (2549). “ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารในสถานศึกษาเอกชน อำเภอบ้านโป่ง มิน ประจวบวัน. (2549). “วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่องานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมพิศ กิจเจริญ, “ผู้หญิงกับงาน มุมมองที่เปลี่ยนไป,” ไทยโพสต์ (6 กันยายน 2554), 13.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ. (2549). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 - 2554)*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2548). *คู่มือการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : คุรุสภา.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2550). *รายงานบทสรุปผู้บริหาร (รอบสอง)*. กรุงเทพฯ : สมศ.

- วิชัยพร ศิริภิรมณ์, “ผลวิจัยชี้ ผู้บริหารหญิงโตได้ด้วยธรรมชาติ,”
เดลินิวส์ (8 มีนาคม 2554),11.
- Bar-on, Reuve.(1997). **Emotional Intelligence Quotient Inventory : Technical Manual.** Toronto : Multi-Health System.
- Brown, Marie and Ana Macatangay. (2002). “**The Impact of Action Research for Professional Development : Case Studies in Two Manchester Schools,**” Westminster Studies in Education 25, 1.
- Cronbach Lee J. (1974). **Essential of Psychological Testing,** 3rd ed. New York : Harper & Row Publishers.
- Izumi, T. Lance. (2002). **They Have Overcome : High-Poverty, High-Performing Schools in California.** California : Pacific Research Inst, Abstract.
- Jones, Laurel Jan. (2000). “**A Woman of Influence : The Emotional Intelligence Leadership of Eleanor Roosevelt,**” Dissertation Abstracts International 61, 2 : 441-A.
- Katz, Daniel and Robert L. Kahn. (1987). **The Social Psychology of Organizations,**2nd ed. New York : John Wiley & Sons.
- Magnuson, W.G. (1971). **The Characteristics of Successful School Business Managers Doctorial Dissertation.** Los Angeles : University of Southern California.
- Robert, Krejcie. And Daryle W.Morgan. (1970). “**Determining Sample Size for Research Activities**” Journal for Education and Psychological Measurement.No 3,November : 608.
- Steel, Christopher and Elizabeth Craig. (2006). “**Reworking Industrial Models, Exploring Contemporary Ideas, and Fostering Teacher Leadership.**” Phi Delta Kappan 87, 9 : Abstract.

